

SYLLABUS (I ciklus studija)

Odsjek	Arheologiju				
Naziv kolegija/ nastavnog predmeta	Historija stare Grčke				
Šifra/kod	FIL ARH 230 (JEDNOPREDMETNI I DVOPREDMETNI STUDIJ)	Status (obavezni ili izborni)	obavezni	ECTS	4 ECTS 1 ECTS
Ciklus studija	Prvi	Semestar	Treći	<u>NPP 2019/2020</u>	
				Studijska godina	2025/2026. 2026/2027. 2027/2028.
Preduvjet za upis kolegija/nastavnog predmeta	NEMA				
Jezik izvođenja nastave	Bosanski jezik				
Nastavnik/ca	Ime i prezime	Prof.dr. Amra Šačić Beća			
	Kontakt podaci	Kabinet : Kabinet: 134 E-mail: amra.sacic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 157	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Saradnik/ca	Ime i prezime	Ass. Dina Dina Vajzović-Balihodžić, MA			
	Kontakt podaci	Kabinet: 137 E-mail: dina.vajzovic@ff.unsa.ba Telefon: + 387 33 253 251	Termin konsultacija	Prema rasporedu konsultacija.	
Sedmični broj kontakt sati (JEDNOPREDMETNI STUDIJ)	predavanja __1__ ; seminar____ ; vježbe __1__				
Sedmični broj kontakt sati (DVOPREDMETNI STUDIJ)	predavanja __1__ ; seminar____ ; vježbe_____				
Kratak opis kolegija/ nastavnog predmeta	Predmet je koncipiran tako da studentima predstavi najvažnije segmente kulturno-historijskog razvoja prostora na kojem se oblikovala grčka civilizacija. Poseban naglasak u nastavi bit će stavljen na antičku topografiju, historiografiju i faktografiju u periodu od Grčko–perzijskih ratova do smrti Aleksandra Velikog. Studenti će imati priliku upoznati se s modernim interpretacijama pojmova demokratije, oligarhije, tiranije i monarhije, te kroz prosopografsku analizu sagledati ključne ličnosti i događaje iz grčke historije (Solon, Leonida, Temistoklo,				

	Arhimad, Perikle, Fidija, Alkibijad, Nikija, Epaminonda, Pelopida, Demosten, Filip II Makedonski, Aleksandar Veliki i dr.). Nastava će biti obogaćena prikazivanjem dokumentarnih filmova, replikama arheoloških predmeta sa prostora antičke Grčke, kao i adekvatnim PowerPoint prezentacijama, čime se studentima osigurava interaktivno i vizuelno poticajno učenje.
Cilj kolegija/ nastavnog predmeta	Cilj kolegija je upoznati studente sa najznačajnijim događajima iz starogrčke historije kroz rad na historijskim izvorima i relevantnoj literaturi. Poseban naglasak stavlja se na razvijanje sposobnosti kritičkog promišljanja o ulozi pojedinih ličnosti u oblikovanju i razvoju historijskih događaja. Na taj način studenti stižu ne samo činjenična znanja, već i vještine analize, interpretacije i vrednovanja historijskih procesa.
SDG (cilj održivog razvoja)	Cilj održivog razvoja predmeta <i>Historija stare Grčke</i> je osigurati trajnu relevantnost kroz razvijanje kritičkog mišljenja, analitičkog rada s izvorima i razumijevanja kulturno-historijskog naslijeđa antičke Grčke, te povezivanje stečenih znanja s vrijednostima savremenog društva i obrazovanja za građanstvo.
Ishodi učenja	Po završetku kolegija student će: 1. Znati temeljne faktografske podatke iz historije stare Grčke. 2. Moći analizirati i tumačiti uzročno–posljedične veze među historijskim događajima. 3. Biti sposoban primjenjivati kritički aparat u radu s primarnim i sekundarnim izvorima. 4. Pokazivati sposobnost motiviranog i samostalnog pristupa u izučavanju historijske prosopografije. 5. Razviti kompetenciju za uključivanje u budući naučno-istraživački rad u oblasti grčke historije.

Sadržaj kolegija/nastavnog predmeta	
Sedmica	Nastavna jedinica
Datum	
1.	Upoznavanje sa nastavnim planom i programom; pregled obavezne i dodatne literature. Historijska topografija stare Grčke.
2.	Izvori za izučavanje grčke historije (Herodot, Tukidid, Ksenofont, Plutarh, Diodor Sicilijanski i dr.).
3.	Kulturno-historijski razvoj grčkog svijeta do Grčko–perzijskih ratova: Homerska Grčka, Sparta, Kreta, Tesalija i Beotija (IX–V st. e.) ; Grčka kolonizacija (VIII–VI st. e.)
4.	Atika u periodu VIII–V st. e.: • Atika u VII i VI st. e. • Kilonova urota, Drakonovi zakoni, Solonovo zakonodavstvo • Pizistratova tiranija, Klistenovo zakonodavstvo • Privredni razvoj Grčke (VII–VI st. e.)
5.	Grčko–perzijski ratovi: • Jonski ustanak

	• Darijevi pohodi • Kserkov pohod • Bitke kod Termopila, Salamine, Plateje i Mikale • Posljedice ratova
6.	Prosopografska analiza grčko-perzijskih ratova (Darije I, Kserks, Miltiad, Leonida, Temistoklo).
7.	Atena u doba Perikla: • Arhitektura, umjetnost i kultura • Filozofija i ekonomski razvoj • Prosopografska analiza najznačajnijih ličnosti Periklovog doba
8.	Polusemestralna provjera znanja studenata
9.	Peloponeski rat: uzroci, faze rata, završni period, posljedice.
10.	Prosopografska analiza Peloponeskog rata (Arhimad, Nikija, Demosten, Alkibijad, Lisandar).
11.	Grčka u prvoj polovini IV st. e.: socijalno-privredna kriza, hegemonija Sparte, Korintski rat i Carski mir (386. g. e.), politička situacija u Sparti i Ateni (380–370. g. e.).
12.	Teba u doba Pelopide i Epaminonde – vrhunac tebanske moći
13.	Drugi pomorski savez: pobjeda nad Spartom i mir iz 371. g. e.; bitka kod Leuktre i demokratski pokret na Peloponezu; mlađa tiranija u Grčkoj i Maloj Aziji.
14.	Uspon Makedonije i kraj nezavisnosti Grčke: Makedonija u doba Filipa II; prosopografska analiza dinastije Argeada.
15.	Aleksandar Veliki – život i djelo kroz izvore i literaturu.
16.	Priprema za ispit (u ovoj sedmici nema nastave)
17.	Završni ispit za studente I. i II. ciklusa po Bolonjskom procesu
18.	

Način izvođenja nastave (oblici i metode)	- Analitička metoda – detaljna analiza vojno-političkih i kulturnih događaja kroz podjelu na manje tematske cjeline. - Heuristička metoda – poticanje studenata da kroz međusobnu diskusiju ili razgovor s nastavnikom samostalno dolaze do zaključaka o uzročno–posljedičnim vezama. - Metoda izučavanja hronologije – razvijanje sposobnosti vremenskog pozicioniranja i razumijevanja slijeda događaja. - Kombinovani pristup – predavanja se dopunjuju diskusijama, multimedijalnim sadržajima (dokumentarni filmovi, PowerPoint prezentacije), kao i prikazivanjem replika arheoloških predmeta, što osigurava interaktivno i iskustveno učenje.																																				
Obaveze studenata i elementi praćenja rada studenata u toku semestra (struktura izvođenja konačne ocjene i bodovanje)	Praćenje rada studenta se vrši dodjeljivanjem bodova za svaki oblik aktivnosti i provjere znanja u toku semestra, kao i na završnom ispitu nakon završetka semestra prema sljedećim elementima praćenja: <table><tr><th>R. br.</th><th>Elementi praćenja</th><th>Broj bodova</th><th>Učešće u ocjeni (%)</th></tr><tr><td>1.</td><td>Prisustvo na nastavi</td><td>5</td><td>5%</td></tr><tr><td>2.</td><td>Aktivnost na nastavi</td><td>10</td><td>10%</td></tr><tr><td>3.</td><td>Esej / seminar</td><td>15</td><td>15%</td></tr><tr><td>4.</td><td>Polusestrialna provjera znanja</td><td>25</td><td>25%</td></tr><tr><td>5.</td><td>Završni ispit</td><td>45</td><td>45%</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td colspan="3">Ukupno: <u>100</u> bodova</td><td>100%</td></tr></table> Predviđene bodove za svaki od elemenata praćenja studenti postižu na sljedeći način: • obavezno prisustvo studenata sa redovnim statusom studiranja uz maksimalno tri odsustva po semestru. • aktivno učešće u nastavnom procesu (interaktivna nastava između predavača i studenata kojom se usvajaju nove vještine i kompetencije te produbljuju prethodna znanja) - evaluacija i praćenja rada studenta tokom semestra • seminarski rad / esej koji predstavlja slobodan izbor studenta unutar ponuđenih tema • parcijalna provjera znanja polovinom semestra. Test će biti koncipiran tako da obuhvati gradivo koje će biti izloženo u prvih sedam sedmica nastave • završna provjera znanja koja obuhvata gradivo iz druge polovine semestra	R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)	1.	Prisustvo na nastavi	5	5%	2.	Aktivnost na nastavi	10	10%	3.	Esej / seminar	15	15%	4.	Polusestrialna provjera znanja	25	25%	5.	Završni ispit	45	45%									Ukupno: <u>100</u> bodova			100%
R. br.	Elementi praćenja	Broj bodova	Učešće u ocjeni (%)																																		
1.	Prisustvo na nastavi	5	5%																																		
2.	Aktivnost na nastavi	10	10%																																		
3.	Esej / seminar	15	15%																																		
4.	Polusestrialna provjera znanja	25	25%																																		
5.	Završni ispit	45	45%																																		
Ukupno: <u>100</u> bodova			100%																																		
Skala ocjenjivanja	Konačan uspjeh studenata nakon svih predviđenih oblika provjere znanja, vrednuje se i ocjenjuje sistemom ocjenjivanja kako slijedi: a) 10 (A) - izuzetan uspjeh bez grešaka ili sa neznatnim greškama, nosi 95-100 bodova; b) 9 (B) - iznad prosjeka, sa ponekom greškom, nosi 85-94 boda; c) 8 (C) - prosječan, sa primjetnim greškama, nosi 75-84 boda; d) 7 (D) - općenito dobar, ali sa značajnim nedostacima, nosi 65-74 boda; e) 6 (E) - zadovoljava minimalne uslove, nosi 55-64 boda; f) 5 (F, FX) - ne zadovoljava minimalne uslove, manje od 55 bodova.																																				

Literatura	Obavezna • Struve, V. V., Kalistov, D. P. (1959). <i>Stara Grčka</i>. Sarajevo. • <i>The Oxford History of Greece and the Hellenistic World</i> (1999). Beograd. • Plutarh (1988). <i>Uporedni životopisi</i>. Zagreb.
	Preporučena • Biten, A. M. (2010). <i>Stara Grčka</i>. Beograd. • <i>The Cambridge Ancient History</i>, Vol. 2–9 (2002). Cambridge. (odabrana poglavlja) • Green, P. (1994). <i>Alexander to Actium: The Historical Evolution of the Hellenistic Age</i>. London.
Napomene	Korištenje umjetne inteligencije ili AI alata za generiranje teksta (npr. ChatGPT, Bard ili slični) u izradi eseja, zadataka ili drugih pisanih radova <u>nije dopušteno</u>. Svi radovi moraju biti rezultat vlastitog rada studenata, uz pravilno navođenje izvora. Kršenje ovog pravila smatra se oblikom akademskog nepoštenja i bit će tretirano kao plagijat.